

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ett anslag för utgiftsområde 27, som uppgår till ca 29,5 miljarder kronor för 2017. Därmed avstyrker utskottet två motioner. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om bemyndigande för regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2017.

Utskottet framhåller att den svenska grundläggande restriktiva hållningen i EU-budgetpolitiken ligger fast och att den innebär en strävan efter att modernisera EU-budgeten.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:1 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Två yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
EU:s budget	4
Utskottets överväganden.....	6
Anslag inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen	6
Särskilda yttranden	10
Anslag inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen (V)	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	11
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets anslagsförslag	12
<i>Tabell</i>	
Tabell Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområde 27	6

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslag inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

a) Anslag för 2017

Riksdagen anvisar anslaget för 2017 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt utskottets förslag i bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 27 punkt 2 och avslår motionerna

2016/17:3417 av Emil Källström m.fl. (C) och

2016/17:3441 av Mats Persson m.fl. (L).

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2017.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 27 punkt 1.

Stockholm den 8 december 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Ulf Kristersson (M), Monica Green (S), Maria Plass (M), Ingela Nylund Watz (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Hans Unander (S), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Jakob Forssmed (KD), Börje Vestlund (S) och Håkan Svenneling (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Ärendet gäller regeringens budgetproposition 2016/17:1 utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen och två motioner som lämnats under den allmänna motionstiden 2016/17. Propositionen innehåller för utgiftsområde 27 dels förslag till ramanslag för budgetåret 2017, dels förslag till bemyndigande för regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2017.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i bilaga 2.

Utskottet hanterade arbetet med EU:s årsbudget för 2017 i överläggningar med statssekreterare Max Elger den 21 juni och den 10 november 2016.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Riksdagen fastställer statsbudgeten i två steg. Först beslutas en utgiftsram för varje utgiftsområde. Därefter beslutas fördelningen av anslagen inom varje utgiftsområde. Anslagsfördelningen inom ett utgiftsområde får inte gå utöver den beslutade utgiftsramen.

Riksdagen har fastställt utgiftsramen för utgiftsområde 27 till 29 586 305 000 kronor, i enlighet med regeringens förslag (prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1, rskr. 2016/17:49). Utskottet ger nu förslag till ett riksdagsbeslut om hur medlen inom utgiftsområde 27 ska fördelas. Utgiftsområdet innehåller enbart ett anslag (1:1), som motsvarar utgiftsramens hela belopp.

EU:s budget

EU:s årliga budget upprättas i euro och beslutas i november eller december året innan budgetåret. Årsbudgetarna upprättas inom en flerårig budgetram. Den nuvarande budgetramen gäller för perioden 2014–2020 (förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013).

Utgifterna i EU-budgeten delas in i åtagandebemyndiganden (åtaganden) och betalningsbemyndiganden (betalningar). Åtaganden som görs i EU-budgeten kan leda till betalningar både det aktuella budgetåret och kommande år. Betalningarna motsvarar faktiska utgifter under budgetåret.

EU-budgetens inkomstsida utgörs i huvudsak av avgifter från medlemsstaterna. Inkomsterna benämns EU:s egna medel och omfattar en

avgift baserad på medlemsstatens bruttonationalinkomst (BNI), tullavgifter, avgifter från sockerproduktion och en momsbaserad avgift.

EU:s egna medel regleras i det s.k. egna medelsbeslutet. Beslutet måste efter att det har antagits av EU:s råd godkännas av samtliga medlemsstater för att träda i kraft. Riksdagen godkände det egna medelsbeslutet för den innevarande fleråriga budgetramen (2014/335/EU, Euratom) i november 2014 (prop. 2013/14:238, bet. 2014/15:FiU7, rskr. 2014/15:9). Den sista medlemsstaten godkände beslutet i september 2016. Beslutet kunde därmed träda i kraft den 1 oktober 2016. Det har retroaktiv verkan från 2014.

Det nya egna medelsbeslutet innebär vissa reduktioner av Sveriges EU-avgift. Den retroaktiva effekten av reduktionerna får genomslag i ändringsbudget nr 5 till EU:s budget 2016. Ändringsbudgeten antogs av Europaparlamentet den 1 december 2016. Den retroaktiva effekten på Sveriges avgift uppstår därmed 2017.

Utskottets överväganden

Anslag inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslaget för 2017 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen i enlighet med regeringens förslag och bemyndigar regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2017.

Jämför särskilt yttrande (V).

Propositionen

Regeringens budgetproposition 2016/17:1 innehåller två förslag inom utgiftsområde 27. Det är dels ett ramanslag för budgetåret 2017, dels ett bemyndigande till regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2017.

Ramanslaget inom utgiftsområde 27

Regeringen föreslår att riksdagen för 2017 ska anvisa ett ramanslag inom utgiftsområde 27 om 29 586 305 000 kronor. Utgiftsområdet innehåller enbart ett anslag (1:1).

Anslaget får användas för utgifter för betalning av Sveriges avgift till EU:s budget. Det får även användas för att finansiera eventuella krav på dröjsmålsränta på grund av försenade inbetalningar av egna medel.

Medlemsstaternas avgifter är EU-budgetens huvudsakliga inkomstkälla. EU-budgetens utgifter och inkomster ska vara lika stora. Det betyder att EU-budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning styr utgiftsnivån för utgiftsområde 27. Tabellen nedan visar utgiftsutvecklingen inom utgiftsområdet.

Tabell Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområde 27

Miljoner kronor

	Utfall 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Förslag 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
Totalt EU-avgiften	44 232	36 327	32 210	29 586	39 657	41 109	42 237

Källa: Proposition 2016/17:1 Budgetpropositionen för 2017.

Regeringens beräkningar utgår från att reduktionerna av Sveriges avgift som blir följderna av EU:s nya egna medelsbeslut, och den retroaktiva effekten av

detta, kommer att uppstå under 2017. Avgiften för 2014–2016 är därför högre än vad som gäller med det nya egna medelsbeslutet och beräknas minska 2017.

Regeringen anger att det finns betydande risker för en annan utgiftsutveckling än den förväntade eftersom EU:s budget antas efter budgetpropositionens avlämnande och dessutom kan följas av ändringsbudgetar. Avgiftens storlek påverkas även av utvecklingen av EU-avgiftens olika beståndsdelar, dvs. den ekonomiska tillväxten, momsbasen och tulluppbörden. Det finns också en osäkerhet i när de retroaktiva effekterna av det nya egna medelsbeslutet får genomslag. Slutligen skulle det mot slutet av perioden kunna uppstå effekter av Storbritanniens utträde ur EU.

Politikens mål och inriktning

Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU och för att EU:s medel används på ett kostnadseffektivt sätt. Dessa mål lades fast av riksdagen i december 1994 och gäller ännu (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67). Regeringen anger vidare att restriktivitet är en grundläggande linje för arbetet med EU:s årsbudget och att principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet och sund ekonomisk förvaltning är vägledande för Sverige. I behandlingen av EU-budgeten för 2017 innebär den restriktiva linjen bl.a. att betalningsanslagen bör läggas på rimliga nivåer och att tillräckliga marginaler upprätthålls mellan årsbudgeten och taken i den fleråriga budgetramen. När det gäller nästa fleråriga budgetram, för perioden efter 2020, avser regeringen även att verka för en omprioritering av utgifter till förmån för ändamålsenliga åtgärder som har ett tydligt europeiskt mervärde.

Bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av den fastställda EU-budgeten för 2017 till följd av åtagandebemyndiganden.

De åtaganden som staten ingår på området avser EU-budgetens åtagandebemyndiganden för innevarande år, vilka kan resultera i betalningar innevarande eller kommande år.

Motionerna

Under den allmänna motionstiden 2016/17 väcktes två utgiftsområdesmotioner som rör utgiftsområde 27.

Centerpartiet

I kommittémotion 2016/17:3417 av Emil Källström m.fl. (C) föreslås att riksdagen ska anvisa ett anslag för 2017 inom utgiftsområde 27 som motsvarar det som regeringen föreslår i budgetproposition 2016/17:1. Motionärerna konstaterar att EU står inför ett antal utmaningar kopplade till Storbritanniens

utträde ur EU, effekterna av den djupa lågkonjunkturen, migrationen och det försämrade säkerhetsläget. Det anses vara av största vikt att Sverige bidrar till att EU:s funktion förbättras, vilket kräver både strukturreformer och lyhördhet gentemot medborgarna.

Liberalerna

I kommittémotion 2016/17:3441 av Mats Persson m.fl. (L) föreslås att riksdagen ska anvisa ett anslag för 2017 inom utgiftsområde 27 som motsvarar det som regeringen föreslår i budgetproposition 2016/17:1. Motionärerna vill att Sverige ska vara en del av EU:s kärna och framhåller de möjligheter som EU-samarbetet innebär, bl.a. när det gäller ekonomisk utveckling och kampen mot gränsöverskridande brottslighet. Samtidigt värnar motionärerna den svenska linjen om effektivitet och återhållsamhet i behandlingen av EU:s årsbudgetar.

Förhandlingarna om EU:s budget för 2017

Den 30 juni 2016 presenterade kommissionen sitt förslag till EU:s budget för 2017. En ändringsskrivelse med ändringar av det liggande budgetförslaget presenterades den 17 oktober 2016.

Den 17 november 2016 enades representanter för Europaparlamentet och rådet om ett gemensamt budgetförslag för 2017. Förslaget godkändes av rådet den 28 november 2016 och antogs slutligt av Europaparlamentet den 1 december 2016. Det gemensamma förslaget innebär totala åtaganden på 157 883 miljoner euro och totala betalningar på 134 490 miljoner euro. Detta innebär en åtagandemarginal på 1 100 miljoner euro och en betalningsmarginal på 8 400 miljoner euro.

Utskottet överlade med statssekreterare Max Elger den 21 juni 2016 om svenska utgångspunkter i förhandlingen om EU:s budget för 2017. Regeringen avsåg att verka för budgetdisciplin och respekt för taken i den fleråriga budgetramen med tillräckliga marginaler för såväl åtaganden som betalningar samt att de särskilda instrumenten inte mobiliseras eftersom det riskerar att öka den svenska avgiften. Åtagandena bör begränsas så att utrymme ges för oförutsedda åtaganden under budgetåret. Betalningarna ska baseras på realistiska och väl underbyggda prognoser som återspeglar tidigare utfall. Utskottet gav stöd för regeringens ståndpunkt.

Den 13 juli 2016 lämnade regeringen en faktapromemoria (2015/16:FPM111) om kommissionens budgetförslag.

Utskottet överlade på nytt med statssekreterare Max Elger den 10 november 2016 inför de avslutande förhandlingarna i rådet och mellan rådet och Europaparlamentet. Den svenska ståndpunkten låg fast, och regeringen betonade särskilt vikten av tillräckliga marginaler under taken med anledning av Europaparlamentets förslag att överskrida taken. Utskottet gav stöd för regeringens ståndpunkt.

Europeiska revisionsrättens årsrapport för 2015

Den 18 oktober 2016 informerade Europeiska revisionsrättens ledamot H G Wessberg utskottet om revisionsrättens årsrapport om genomförandet av EU-budgeten 2015.

Revisionsrätten konstaterar i rapporten att EU:s räkenskaper för 2015 är tillförlitliga och att de inkomster som ligger till grund för räkenskaperna varit lagliga och korrekta. När det gäller betalningarna finns det däremot väsentliga fel. Revisionsrätten uppskattar felnivån till 3,8 procent. Det är en förbättring jämfört med föregående år men fortfarande klart över nivån på 2 procent för när felet anses vara väsentliga. Liksom föregående år konstateras de högsta felnivåerna inom områdena sammanhållning (5,2 procent) och konkurrenskraft (4,4 procent).

Felnivån varierar mycket lite mellan utgifter där förvaltningen delas med medlemsstaterna och utgifter som förvaltas direkt av kommissionen. Däremot är det fortfarande stor skillnad mellan olika utgiftsmodeller. Betalningar som ersätter stödberättigande kostnader baserat på en kostnadsredovisning av stödmottagaren har en felnivå på 5,2 procent, medan betalningar för stöd rättigheter, som bygger på att stödmottagaren uppfyller vissa stöd villkor, har en felnivå på 1,9 procent.

Vidare anser revisionsrätten att kommissionen kan förbättra sin riskbedömning och de korrigerande åtgärdernas effekt ytterligare. Det skulle även gå att förebygga eller upptäcka och korrigera en stor del av felet innan betalningarna gjordes om de kontrollerande myndigheterna använde all tillgänglig information.

Revisionsrätten drar också slutsatsen att en ökad användning av finansieringsinstrument som inte finansieras genom EU-budgeten och inte granskas av revisionsrätten innebär en högre risk när det gäller redovisningen och samordningen av EU:s politik. De finansieringsinstrument som avses är bl.a. Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten, Europeiska stabilitetsmekanismen och den gemensamma resolutionsmekanismen.

Utskottets ställningstagande

Finansutskottet anser, liksom regeringen, att målen om effektivitet och återhållsamhet för den svenska EU-budgetpolitiken ska ligga fast. I denna restriktiva grundhållning är principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet och sund ekonomisk förvaltning vägledande för Sverige. Det innebär bl.a. en strävan efter att modernisera EU-budgeten genom att omfördela utgifter till ändamålsenliga åtgärder med ett tydligt europeiskt mervärde.

Utskottet tillstyrker med detta regeringens förslag till anslag och bemyndigande.

Utskottet anser därmed att motionerna 2016/17:3417 av Emil Källström m.fl. (C) och 2016/17:3441 av Mats Persson m.fl. (L) är tillgodosedda och avstyrker därför dessa.

Särskilda yttranden

Anslag inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Flyktingkrisen har visat att EU inte fungerar. EU har brutit mot sina egna regler och inte följt de beslut man fattat. EU:s arbete med flyktingkrisen har visat sig vara katastrofalt och drabbar flyktingar hårt. I detta läge har Sverige tagit ett stort ansvar. Regeringen borde använda alla påtryckningsmedel den har gentemot EU för att fler länder ska ta ansvar.

Vi ser nu hur land efter land stänger sina gränser. För att visa på hur omänskligt och illa EU agerat bör Sverige som ett påtryckningsmedel hålla inne månadsutbetalningarna av EU-avgiften för att på så sätt få till en annan ordning. Liknande tankegångar har framförts av Italien som hotat med att blockera förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram om inte samtliga medlemsstater tar ansvar i flyktingfrågan.

Sverige brukar skryta över den vikt man har i EU både som en aktiv medlemsstat och som nettobetalare till EU och därför borde det väga tungt om vi väljer att hålla inne EU-avgiften.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:1 Budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 27:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2017.
2. Riksdagen anvisar ett ramanslag för budgetåret 2017 under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt förslag i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:3417 av Emil Källström m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2016/17:3441 av Mats Persson m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2017 inom
utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen*Tusental kronor*

Ramanslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	±0	29 586 305
Summa för utgiftsområdet	±0	29 586 305